

ПРИНЦИПИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА СТАЖУВАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» й на підставі Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників (далі – НПП) вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ), ВНЗ мають розробити пакет внутрішніх регламентів щодо організації впровадження процесу підвищення кваліфікації та стажування штатних працівників.

Підвищення кваліфікації НПП – це цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності, необхідних для опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності ВНЗ.

Основними завданнями навчання працівників є: 1) оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності; 2) засвоєння інноваційних технологій, форм, методів та засобів навчання; 3) набуття досвіду формування змісту навчання з урахуванням його цільового спрямування, посадових обов'язків працівників, здобутої освіти, досвіду практичної роботи та професійної діяльності, їх інтересів і потреб; 4) вивчення педагогічного досвіду, сучасного виробництва, методів управління, ознайомлення з досягненнями науки, техніки і виробництва та перспективами їх розвитку; 5) розроблення пропозицій щодо удосконалення навчально-виховного процесу, упровадження у практику навчання кращих досягнень науки, техніки і виробництва; 6) застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання (диференціація, індивідуалізація, запровадження дистанційних, інформаційно-комунікативних технологій навчання).

Діючим законодавством розкриті завдання при навчанні працівників, у той же час законодавство не розкриває принципів організації впровадження навчального процесу НПП ВНЗ. У певному сенсі це свідчить про підтвердження парадоксальної ситуації: з одного боку, НПП надають знання іншим; а з іншого – самі потребують знань.

На нашу думку, підвищення кваліфікації НПП має відбуватися на засадах принциповості, а саме: безперервності та обов'язковості (на безперервній основі та періодично, але обов'язково один раз у п'ять років протягом педагогічної діяльності), актуальності (форми та терміни підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників визначаються з урахуванням потреб кафедр та ВНЗ), результативності (набуття нових

теоретичних, практичних знань та впровадження їх у навчальний процес з метою підвищення якості освіти у ВНЗ).

Вищенаведені принципи є базовими та можуть бути деталізовані у внутрішньому регламенті – положенні підвищення кваліфікації та стажування НПП ВНЗ.

О.Г. Кірдіна, Т.О. Петухова

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вирішення завдань сучасної вищої освіти неможливе без підвищення ролі самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, посилення відповідальності викладачів за розвиток навичок самостійної роботи, за стимулювання професійного зростання студентів, виховання їх творчої активності та ініціативи.

Самостійна робота студентів (далі СРС) – це планована робота студентів, що виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі.

Залежно від місця і часу проведення, характеру керівництва нею з боку викладача і способу контролю за її результатами (СРС) підрозділяється на такі види: самостійну роботу під час основних аудиторних занять (лекцій, семінарів, лабораторних робіт); самостійну роботу під контролем викладача у формі планових консультацій, творчих контактів, заліків та іспитів; позааудиторну самостійну роботу при виконанні студентом домашніх завдань навчального і творчого характеру.

У реальному освітньому процесі ці види перетинаються один з одним.

Технологія організації СРС повинна бути поетапною й обґрунтованою. Для ефективного здійснення цього виду діяльності необхідні готовність професорсько-викладацького складу, якісна навчально-методична та відповідна нормативно-правова база.

Таким чином, структурно СРС можна розділити на дві частини: організована викладачем і самостійна робота, яку студент організовує на свій розсуд, без безпосереднього контролю з боку викладача (підготовка до лекцій, лабораторних і практичних занять, заліків, колоквіумів тощо.)

Зміст першого структурного елементу СРС може бути описано в робочій програмі кожної дисципліни і спрямовано на розширення і поглиблення знань з цього курсу, а на старших курсах – також і на засвоєння міждисциплінарних зв'язків.

Конкретні форми позааудиторної СРС можуть бути різними, у залежності від мети, характеру, дисципліни, обсягу годин, визначених навчальним планом: підготовка до лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять; реферування статей, окремих розділів монографій; опрацювання навчальних посібників; вивчення та конспектування